

עמ"י 34676/08/17 - יהודה בן חמו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"י 34676-08-17 בן חמו(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט אבי פורג
העורר	יהודה בן חמו
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

לפני ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט מיכאל קרשן) בתיק מ"י 27943-02-17 מדינת ישראל נ' בן חמו, מיום 6.8.17, בה הורה בית המשפט קמא על הארכת כל תנאי השחרור בערובה שניתנו בעניינו של העורר בהחלטות קודמות, לרבות הארכת תקופת הרחקתו מעיריית כפר סבא, עד ליום 1.10.17.

רקע

- ביום 13.2.17, בתום חקירה סמויה, נעצר העורר, המכהן כראש עיריית כפר סבא, בחשד לעבירות מתחום השחיתות. העורר שוחרר לביתו ביום 23.2.17, בתנאים מגבילים לרבות איסור כניסה לעיריית כפר סבא ואיסור עיסוק בכל הקשור לעיריית כפר סבא וזאת עד ליום 26.4.17.
- ביום 26.4.17 אישר בית המשפט קמא את הסכמת הצדדים לפיה הרחקתו של העורר מעיריית כפר סבא תוארך עד ליום 31.5.17, כן הוסכם, כי החל מיום 26.4.17 יהיה העורר רשאי ליצור קשר עם מנהלי אגפים (למעט אגף הנדסה, רווחה וגזברות) לצרכי עבודה, ולעמוד בקשר עם אותם גורמים, בהתאם לתיאום שיערך מול היחידה החוקרת ועל פי התנאים שיוסכמו בין הצדדים. בהמשך, ביום 5.6.17 אישר בית המשפט קמא שנית את הסכמת הצדדים בתנאים האמורים וזאת עד ליום 27.6.17.
- ביום 27.6.17 פנתה המשיבה לבית המשפט קמא וביקשה את המשך הרחקתו של העורר עד ליום 10.8.17. העורר התנגד לבקשה.
- ביום 29.6.17 התקיים דיון בפני בית משפט קמא בבקשה. בית המשפט קמא נעתר לבקשת המשיבה והורה על המשך הרחקת העורר, עד ליום 1.8.17. במסגרת ההחלטה ציין בית משפט קמא בין היתר, כי מצופה מהיחידה החוקרת לנצל את פרק הזמן שניתן לה עד תומו ולבצע, אם לא את כל פעולות החקירה, הרי שלפחות את אותן פעולות הניתנות לשיבוש.

5. על החלטה זו הוגש ערר לבית משפט זה (עמ"י (מרכז) 17-07-17432). ביום 16.7.17 התקיים דיון במעמד הצדדים בפני כב' השופט ד"ר קובו וביום 21.7.17 ניתנה החלטה הדוחה את הערר. במסגרת ההחלטה, נקבע בין היתר, כך: "אכן, תקופת הרחקתו של העורר מן העירייה, למשך כחמישה חודשים וחצי, הינה תקופה משמעותית, ואולם הבחינה אינה לפי אורך התקופה בלבד, אלא בהתאם להתקדמות החקירה עד כה, ולפעולות החקירה הנדרשות עדיין לביצוע." בהתחשב באמור נקבע שאין לקבל את הערר. עם זאת, בסיום החלטתו ציין בית המשפט, כי נוכח הזמן הארוך בו שוהה העורר בתנאים מגבילים וכן נוכח הצהרת ב"כ המשיבה לפיה החקירה נמצאת בשלביה הסופיים, מן הראוי כי המשיבה תפעל בשקידה ראויה לסיום החקירה, או לכל הפחות הפעולות הניתנות לשיבוש, בפרק הזמן שניתן לה.

6. לאחר שהסתיימה חקירת המשטרה, ביום 9.8.17 נשלחה הודעה לעורר שכותרתה: מכתב יידוע וכתב חשדות, במסגרתה צוין, כי התיק הועבר לפרקליטות וכי הם שוקלים להעמידו לדין בכפוף לשימוע. עוד צוין כי עיקרי החשדות נגד העורר הם בגין עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; מרמה והפרת אמונים; גניבה בידי עובד ציבור; ועבירות לפי סעיף 47 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה- 1965 (ראו: נספח 7 לערר).

7. ביום 1.8.17 הגישה המשיבה בקשה להוספת תנאי שחרור לפי סעיפים 48(א)(10) וכן להארכת תנאי השחרור לפי סעיפים 48(א)(3) ו-4(א) וסעיף 58 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), תשנ"ו- 1996 (להלן: "חוק המעצרים"). בבקשתה טענה המשיבה, כי החקירה אכן הסתיימה והתיק הועבר לפרקליטות, אלא שלשיטתה גם בשלב זה מתקיימות עילות להרחקת העורר נוכח חומרת החשדות נגדו, חומר הראיות שנאסף בעניינו עד כה וכוונת הפרקליטות להגיש נגדו כתב אישום. המשיבה טענה בבקשתה, כי לבית המשפט סמכות להורות לעורר שלא לעסוק בעיסוק הקשור לעבירה, אם עיסוקו עלול להקל על ביצוע עבירות דומות. כן ציינה בבקשתה, כי לבקשתה תכלית כפולה, מחד אי החזרת העורר ללשכת ראש העיר עד להגשת כתב אישום (וכפועל יוצא מכך מניעת אפשרות ביצוע עבירות נוספות) ומאידך, עם הגשת כתב האישום תישקל המשך העסקתו בפני הוועדה המוסמכת, וכך תשמר האפשרות לרצף של אי עיסוק בתפקיד העלול להביא את העורר לביצוע עבירות דומות. עוד נכתב בבקשה כי החזרת העורר לתפקידו תאפשר לו לשבש באופן פעיל את ההליכים המתנהלים בעניינו בהתחשב בכך כי משרתו כראש עיר אפשרה מלכתחילה את ביצוע העברות וכן בשים לב לכך שמרבית העדים הם עובדים הסרים למרותו כראש עיר ואשר ימשיכו לעבוד תחתיו אם יחזור לכהן כראש עירייה.

8. ביום 1.8.17 התקיים דיון בבקשה במעמד הצדדים וביום 6.8.17 ניתנה החלטת כב' השופט קרשן, לפיה נעתר בית משפט קמא לבקשת המשיבה והאריך את תנאי השחרור בערובה של העורר, כפי שנקבעו בהחלטות קודמות וזאת עד ליום 1.10.17. בית משפט קמא קבע כי עילת השיבוש לא איבדה מכוחה המשכנע וזאת משני טעמים: הראשון הוא שבמצב דברים בו מעבירה היחידה החוקרת את ממצאיה לפרקליטות, וזו האחרונה טרם קיבלה החלטה, ובמקרה דן אף מתעתדת להזמין את המשיב להליך של שימוע, קיים סיכוי סביר שעוד יבוצעו פעולות חקירה, וזאת במסגרת השלמות חקירה שתדרוש הפרקליטות (אולי אף בעקבות הליך שימוע). השני הוא שבהליך שפניו לקראת הגשת כתב אישום יש לבחון את עילת השיבוש גם ביחס להליך הפלילי העתיד לבוא, כעולה באופן ישיר מרישת סעיף 48(א) לחוק המעצרים. בית משפט קמא מצא, כי בנסיבות העניין, עילת השיבוש מיוסדת על מעמדו של העורר כלפי יתר גורמי העירייה, חלקם עדים, ועל פעולות שיבוש קונקרטיים שבוצעו על פי החשד במהלך החקירה. בית משפט קמא הגיע למסקנה כי עילת השיבוש הנלמדת משני אלה משמעותית ביותר, ובעניין זה אינו מחדש דבר, שכן זו הייתה מסקנתם של כל המותבים שדנו בעניין לפניו.

9. בית משפט קמא הוסיף וקבע כי גם עילת המסוכנות הספציפית המנויה בסעיף 48 (א)(10) לחוק המעצרים

מתקיימת במקרה דנן מאחר ועל פניו המשך העיסוק של העורר בתפקידו עלול להקל על ביצוע עברות דומות מתחום השחיתות השלטונית ותוך ניגוד עניינים ועם זאת, לא מצא לנכון להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף זה, שכן עד כה נמנעה המשיבה מלבקש להגביל את עיסוקו של העורר באופן מלא. בנוסף ציין בית משפט קמא, שהמשיבה טענה בדיון קודם שבקשתה עניינה שיבוש החקירה ויחד עם זאת, נהגה לעמדתה, באופן מאוזן, בו מחד גיסא יתאפשר קיום החקירה ומאידך גיסא, יתאפשר לעורר לשמש כראש עיר. נוכח האמור ציין בית משפט קמא בהחלטתו, כי בהחלט ניתן לתת על החלטה של המשיבה לבקש בשלב מאוחר זה להוסיף תנאים מגבילים על אלה בהם נתון העורר כעת.

על החלטה זו הוגש הערר שלפני.

טענות הצדדים

10. תמצית טענות העורר

א. שגה בית המשפט קמא עת קבע שמתקיימת עילת שיבוש. טענות השיבוש הן טענות שנטענו בעלמא ומבלי תשתית ראייתית אמיתית, שכן כתב החשדות אינו מייחס לעורר עבירה כלשהי של שיבוש הליכי משפט. מדובר על תקופת חקירה ממושכת, שנתיים של חקירה סמויה ועוד למעלה מחצי שנה של חקירה גלויה, ובסופו של דבר, לעורר לא יוחסה עבירת שיבוש. חקירת העורר הסתיימה והתיק הועבר לפרקליטות. אכן יכול שגם לאחר שהתיק הועבר לפרקליטות תבקש הפרקליטות השלמות חקירה מסוימות, אולם משעה שהחקירה הסתיימה מדובר בטענה ספקולטיבית גרידא והחשש לשיבוש מתמעט באופן מהותי וודאי שאינו יכול לשמש כעילה להמשך הרחקתו של העורר באותם תנאים מחמירים בהם הורחק כל עוד החקירה המשיכה להתנהל וכל עוד היחידה החוקרת טענה שהיא נדרשת לבצע פעולות חקירה נוספות. בהחלטות קודמות שניתנו בעניינו של העורר, בשלב בו ביקשה היחידה החוקרת להאריך את תקופת ההרחקה לטובת השלמת פעולות חקירה אחרונות שניתנות לטענתה לשיבוש, קבע בית משפט קמא וכן נקבע על ידי בית משפט זה, כי על היחידה החוקרת להשלים את פעולות החקירה בפרק הזמן שניתן לה. הדברים נקבעו תחת ההנחה, כי עם השלמת החקירה, לא תטען עוד היחידה החוקרת להתקיימות שיבוש והעורר יוכל לחזור לתפקידו בערייה.

ב. שגה בית משפט קמא, שהתיר הרחקת העורר לתקופה נוספת שעה שהוא עצמו תהה על עמדת המשיבה ועל החלטתה לבקש בשלב מאוחר זה להוסיף תנאים מגבילים על אלה בהם נתון העורר משהחקירה הסתיימה.

ג. שגה בית משפט קמא משלא נתן משקל ראוי לכך שעבירת השוחד, עבירה הנחשבת לחמורה מבין העבירות שיוחסו לעורר, אינה מצויה עוד, לא בבקשה שהגישה המשיבה ולא בכתב החשדות שנשלח לעורר. התשתית הראייתית שנטענה לאורך כל הדרך ושהוצגה לערכאות הקודמות שנתנו את החלטות ההרחקה, ייחסה לעורר עבירת שוחד, שנחשבת חמורה מצד עובד ציבור, אך התשתית האמורה, התבררה להיות שונה מכפי שנטען.

ד. שגה בית משפט קמא, שקיבל טענת המשיבה, כי קיים חשש שיבוש גם לאחר סיום החקירה, זאת בין היתר בשל כך שהעורר יידע מי העדים שנחקרו ומדובר באנשים העובדים עימו בערייה. מדובר בטענה ספקולטיבית ונטולת בסיס. הלכה למעשה אין בידי המשיבה ראיות קונקרטיות לשיבוש והטענות שהועלו בהקשר זה הן טענות בעלמא.

ה. שגה בית משפט קמא כשאפשר למשיבה לעקוף את ההסדר החוקי הקבוע בדיון בדבר השעיית ראשי ערים,

הסדר שחל רק לאחר שמוגש כתב אישום. בשלב זה המשיבה אינה יכולה לבקש השעייתו של העורר ולכן היא מנסה בלא שמתקיימת עילה ובהעדר סמכות חוקית לעשות כן ולגרום להרחקתו של העורר מהעירייה עד להגשת כתב האישום, אז תנסה לפעול בהתאם להוראות הדין החלות משלב זה ואילך. בקשה לנטילת סמכויות משולה להשעיה.

ו. שגה בית משפט קמא עת לא שקל כראוי את עקרון המידתיות והחלטתו פוגעת באופן מהותי בזכויות העורר. על בית המשפט לעשות שימוש בסמכות ההרחקה בכובד ראש, תוך שקילת הפגיעה הקשה בזכויות העובד או נבחר הציבור שעלולה להיגרם מההרחקה והדברים אמורים בפרט בפגיעה בזכותו היסודית של המורחק לחופש העיסוק ובזכותו לחרות. עבור העורר ראש העיר, כל יום נוסף של הרחקה הוא פגיעה קשה בזכויותיו והטלת מגבלה קשה על אפשרותו לכהן בתפקיד בו נבחר. עבור העיר עצמה מדובר בפגיעה קשה בהתנהלותה ובפעילותה. שיקולים חיוניים אלה לא קיבלו את המשקל הראוי בהחלטת בית משפט קמא.

ז. טעה בית משפט קמא, עת נמנע מלהתייחס להחלטות שהתקבלו בעניינם של ראשי עיר אחרים שנחשדו בפלילים מן הטעמים שהמקרים אינם דומים באופן שניתן לטעון ל"הפליה פסולה בין שווים", אלא שלא זו הייתה טענתו של העורר. ההפנייה לאותן החלטות נעשתה על מנת להראות כי ההחלטות המתקבלות כאן בעניינו של העורר חורגות באופן בוטה מעקרון המידתיות שמחויב שיעמוד לנגד עיני בית המשפט הדין בבקשת הרחקה של ראש עיר.

ח. במסגרת הדיון שהתקיים בישיבת 23.8.17 חזר ב"כ העורר על טענותיו בערר והוסיף, כי מדובר בעיסוקו של מי שנבחר באופן דמוקרטי ולכן הפגיעה בו כפולה, שכן מדובר הן בפגיעה בעורר והן בערכים שהבחירות הדמוקרטיות אמורות לשרת לגבי נבחר ציבור. עוד הוסיף, כי במקרים אחרים של ראשי עירייה אליהם הפנה, דומה שהחשדות שעלו היו בדרגת חומרה גבוהה יותר מענייננו, ואף על פי כן, דובר על הרחקה לימים, שבועות או חודשים ספורים בלבד.

ט. נוכח האמור, מבקש העורר החזרתו המיידית למקום עבודתו ולחלופין, מבוקש מבית המשפט להפעיל את עקרון המידתיות, וככל שצריך, לקבוע מגבלות ספציפיות סבירות תוך החזרתו לעבודה בעירייה.

11. תמצית טענות המשיבה

א. עניינם של סעיפים 44א ו-58 לחוק המעצרים בהארכת תנאי השחרור מעת לעת עד להגשת כתב אישום, ומכאן הסמכות החוקית להארכה בתנאים.

ב. מדובר בחקירה יעילה, בתיק עדויות רבות ומסמכים רבים, ועבודת המשטרה נעשתה בצורה מהירה.

ג. החקירה הסתיימה עם חשד לעבירה של גניבה בידי עובד ציבור שהיא עבירה חמורה. מדובר בעבירות משמעותיות ביותר הקשורות באופן אינהרנטי לתפקידו כראש העירייה ולסמכויות הנובעות מתפקיד זה.

ד. במקרה זה, כאשר מדובר באיש ציבור לו מיוחסות עבירות ספציפיות, האיזון הראוי ואינטרס הציבור הוא מעבר לחופש העיסוק של העורר. הארכת תנאי השחרור תאיין את החשש משיבוש הליכי חקירה ומשפט, שכן תנאי השחרור ישמרו על אינטרס הציבור שהחקירה לא תשובש.

לאחר הדיון ביום 23.8.17, העבירה המשיבה לעיוני חומרים הקשורים לטענת השיבוש המיוחסת לעורר. בהמשך, הגיש

העורר התייחסות בכתב לחומרים הנ"ל כאשר לשיטתו עיון בחומרים הנ"ל מגלה כי אין טענת שיבוש אמיתית וכי לא בכדי כתב החשדות שנמסר לעורר אינו כולל את עבירת השיבוש. לטענתו, מהחומרים עולה כי העורר כלל לא ניסה להשפיע על עדים שהם עובדי עירייה. עוד טען, כי לא ברור כיצד ההרחקה תשיג את המטרה המבוקשת של מניעת שיבוש הליכי החקירה והמשפט כאשר לשיטת המשיבה פעולות השיבוש הנתענות בוצעו עת היה העורר מחוץ למשרדי העירייה. המשיבה, בתגובה להתייחסות העורר, חזרה על טיעוניה בבקשה שהוגשה בבית משפט קמא ובדיון בפני, חלקה על פרשנות העורר לחומרים שהגישה והוסיפה כי התנאים המגבילים בהם מצוי העורר כיום אינם מאיינים את יכולתו להמשיך בביצוע התפקיד אליו נבחר, אלא מאזנים נכונה בין האינטרסים השונים ומבטיחים את קיומו של ההליך החקירתי והמשפטי. כן הדגישה, כי פרק הזמן שנקבע לתנאים המגבילים הוא קצר ומאוזן וכי היא ערוכה לקיום השימוע בפרק הזמן שנותר ואשר עומד על כחודש בלבד.

דין והכרעה

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ועיינתי בחומרים שהוגשו לבית המשפט, לא שוכנעתי שנפלה שגגה בהחלטת בית משפט קמא ולפיכך, דין הערר להידחות.

תנאי השחרור בערובה של העורר אשר הוארכו עד ליום 1.10.17, הם כאמור בהחלטה מיום 26.4.17 שאישרה את ההסכמה בין הצדדים. בהחלטה נקבע, בין היתר, כי העורר מורחק מהעירייה, וכי יהיה רשאי ליצור קשר עם מנהלי האגפים (למעט אגף הנדסה, רווחה וגזברות) לצרכי עבודה ולעמוד בקשר עם אותם גורמים, בהתאם לתיאום מול היחידה החוקרת ועל פי תנאים מוסכמים.

סעיף 48(א) לחוק המעצרים קובע כהאי לי שנא:

"שחרור בערובה הוא על תנאי שהמשוחרר יתייצב לחקירה, לדין במשפטו או בערעור, או לנשיאת עונשו, בכל מועד שיידרש, וכן שיימנע מלשבש הליכי משפט; בית המשפט רשאי להוסיף תנאים, לפרק זמן שיקבע, ככל שימצא לנכון, לרבות:

...

(3) איסור כניסה לאזור, לישוב או למקום בארץ, שיקבע;

(4) איסור לקיים קשר או להיפגש עם מי שיקבע;

...

(10) איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה, כאשר מתקיים יסוד סביר לחשש שהמשך העיסוק מהווה סכנה לביטחון הציבור, או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה".

סעיף 48 לחוק המעצרים קובע "רשימה פתוחה" של איסורים ומגבלות אותם רשאי בית המשפט להטיל על משוחרר בערובה. אמצעים אלה נועדו להבטיח כי בשחרור לא יהא כדי לפגוע באחת מן התכליות שלשם הגשמתן יש צורך לעשות שימוש בכלי המעצר. חלק מהחלופות בסעיף נועדו בעיקרן להפיג את המסוכנות הנשקפת מן הנאשם, חלק

נועדו למנוע הימלטותו של המשוחרר בערובה מן הדין וחלק כדי להפיג את החשש כי ישפיע על עד ובכך יביא לשיבוש הליכי משפט (ראו: בש"פ 3323/16 בורוביק נ' מדינת ישראל (10.5.16)).

לאחר שעיינתי בחומרים שהובאו בפני, נראה לכאורה מהעדויות, והדברים נאמרים בזהירות בוודאי בשלב זה, כי לפחות בשני מקרים ניסה העורר לברר את תכני החקירה של נחקרים אחרים (עובדי עירייה) ואיני מקבל בהקשר זה את פרשנותו/גרסתו למהלך הדברים כפשוטה.

אכן, בהחלטה קודמת של כב' השופט ד"ר קובו (עמ"י (מרכז) 17432-07-17) התייחס בית המשפט לכך שהמשיבה תפעל בשקידה ראויה לסיום החקירה או לכל הפחות לסיום הפעולות הנתונות לשיבוש בפרק הזמן שניתן לה שם (החלטה מיום 21.7.17) ועם זאת, אני סבור כי עילת השיבוש הנלמדת הן מפעולות השיבוש הקונקרטיים שבוצעו על פי החשד במהלך החקירה והן ממעמדו של העורר כלפי יתר גורמי העירייה, בחלקם עדים, היא עדיין משמעותית גם בשלב זה. זאת, גם בהתחשב בחשדות נגד העורר כאמור במכתב היידוע וכתב חשדות מיום 8.8.17 (נספח 7 לערר) שכל כולם קשורים לפעילותו כראש עיר הן מול עובדים וגורמים פנימיים בעירייה (הסרים למרותו) והן מול גורמים חיצוניים. אוסף כי העברות המיוחסות לעורר הן חמורות ביותר גם אם עברת השוחד אינה נמנית עליהן ואין להקל בהן ראש. מצב הדברים שכתב החשדות אינו מייחס לעורר עבירה של שיבוש הליכי משפט אינו חזות הכל ולא בכל תיק בו קיים חשד לשיבוש, בהכרח מוגש כתב אישום בעניין זה.

לפיכך, איני מוצא פגם בקביעת בית משפט קמא, כי גם עתה, לאחר שהחקירה הסתיימה, עילת השיבוש לא איבדה מכוחה המשכנע מהטעמים שפורטו, הראשון, הסיכוי להשלמות חקירה והשני, שבהליך שפניו לקראת הגשת כתב אישום יש לבחון את עילת השיבוש גם ביחס להליך הפלילי העתיד לבוא, כאמור ברישת סעיף 48(א) לחוק המעצרים.

בית משפט קמא קבע, כי גם עילת המסוכנות הספציפית המנויה בסעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים מתקיימת במקרה דנן מאחר ועל פניו המשך העיסוק של העורר בתפקידו עלול להקל על ביצוע עברות דומות מתחום השחיתות השלטונית ותוך ניגוד עניינים ועם זאת, לא מצא לנכון להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף זה, שכן עד כה נמנעה המשיבה מלבקש להגביל את עיסוקו של העורר באופן מלא.

בהקשר זה יצוין כי אף בהטלת איסור המשך עיסוק לפי סעיף 48(א)(10) לחוק המעצרים לא מתייחר הצורך לבחון את החשש לשיבוש הליכי משפט כפי שנקבע על ידי בית המשפט העליון (כב' השופטת דפנה ברק ארז בבש"פ 2841/13 חדיגה נ' מדינת ישראל (6.5.13)), פסקאות 26 ו-27:

" 26. ... הסמכות המוקנית לבית משפט של מעצרים להתנות את שחרורו של נאשם בתנאי שעניינו מגבלת עיסוק עומדת גם מקום בו מגבלה זו נדרשת על מנת לתת מענה לחשש מפני שיבוש הליכי משפט (כאמור בסעיף 48(א) רישא). לכל הפחות, ניתן לעשות שימוש בסמכות זו מקום בו העבירות המיוחסות לאותו נאשם הן כאלה שטבוע בהן החשש מפני שיבוש הליכי משפט, היינו כאשר החשש להישנות העבירות והחשש לשיבוש הליכים כרוכים זה בזה ... אלה הם פני הדברים בנסיבות שבהן מגבלת העיסוק עניינה בהרחקת הנאשם מסביבה מקצועית ואנושית

קונקרטי, להבדיל מאשר איסור גורף לעסוק בתחום מקצועי מסוים... 27. אם כן, בית משפט אשר נדרש להחליט בשאלה של שחרור לחלופת מעצר רשאי לשקול האם המשך עבודתו של הנאשם בתפקיד שמילא עובר למעצרו כרוך בסיכון לציבור. אלה עשויים להיות פני הדברים מקום בו העבירות המיוחסות לנאשם בוצעו, לכאורה, על רקע אותו תפקיד או תוך ניצול הסמכויות וההזדמנויות שהוקנו לו במסגרתו. מכאן עולה, כי לפחות במישור העקרוני רשאי בית המשפט המוסמך להחליט בעניין של מעצר ושל החלופות לו להתנות שחרורו של נאשם שהועמד לדין בגין עבירות שביצע לכאורה במהלך כהונתו כראש עיר, בכך שלא ישוב לכהונתו. אכן, כאשר עסקינן בתפקיד של נבחר ציבור, נלווה להפעלתה של סמכות זו גם החשש לסיכול רצונם הדמוקרטי של הבוחרים, אשר מינו את הנאשם לתפקידו. מן הראוי, כי שיקול זה יעמוד לנגד עיניו של בית המשפט הדין בהליך המעצר. יחד עם זאת, החשש לפגיעה ברצון הבוחרים איננו אלא אחד מהשיקולים שאותם נדרש בית המשפט להביא בחשבון בבואו לקבוע את תנאי השחרור ... אין בחשש זה, לכשעצמו, כדי להחריג קביעת תנאים שעניינם איסור לכהן במשרה ציבורית מגדרי סמכותו של בית המשפט ..."

השלכת ההחלטה בענייננו על העורר בהקשר הגבלת עיסוקו כראש עיר משמעותית ועם זאת, הזכות לחופש העיסוק אינה מוחלטת וניתן להתנות את השחרור בתנאי שענייננו מגבלת עיסוק גם מקום בו המגבלה נדרשת על מנת לתת מענה לחשש מפני שיבוש הליכי משפט.

בענייננו, בית משפט קמא, בהחלטה מנומקת ומפורטת, הביא בחשבון את כלל השיקולים הרלוונטיים ואף היה ער לכך שהחלטה בדבר הרחקת ראש עיר מכהן מן העירייה, בשילוב הוראה האוסרת עליו לעמוד בקשר עם עובדי העירייה, הינה צעד דרסטי שיש לנקוט במקרים חריגים בלבד. אכן, נדרשת זהירות מרבית בקביעת מגבלות על תפקודו ועיסוקו של ראש העיר שכן מגבלות כאלה פוגעות ברצון הבוחרים ועדיין הסמכות קיימת, והחשש לפגיעה ברצון הבוחרים אינו אלא אחד השיקולים אותם בוחן בית המשפט בקביעת תנאי השחרור.

אין חולק, כי על הפגיעה בזכות יסוד של העורר להיות מידתית ומצומצמת ככל הניתן, בפרט כשמדובר בפגיעה בזכות חוקתית כחופש העיסוק וכשטרם הוגש כתב אישום. עם זאת, בנסיבות האמורות, אני סבור שבהחלטת בית משפט קמא נעשה איזון ראוי ולא מצאתי כי נפל בה פגם. בהקשר זה התייחס בית משפט קמא לחקירה המהירה יחסית בענייננו של העורר ולכך שהפרקליטות התחייבה להעביר לעורר כתב חשדות בזמן הקרוב ביותר (כפי שאכן נעשה ביום 9.8.17 - שלושה ימים לאחר מתן ההחלטה). נוכח האמור, נראה כי החלטת בית משפט קמא להאריך את תנאי השחרור בערובה למשך 60 יום היא אכן מידתית ואין מקום להתערב בה. עוד אציין כי המשיבה הודיעה בתגובתה לטענות העורר, כי היא ערוכה לקיום השימוע לכשיעביר העורר בכתב את טענותיו בעניין זה, וזאת בתוך פרק הזמן שנקבע ועומד על עוד חודש בלבד.

בית משפט קמא בחן את חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), תשל"ה- 1975 וקבע שהוא נוטה לקבל את טענת העורר, כי הסמכות להשעות ראש עיר מתפקידו בשל חומרת החשדות שהתגבשו נגדו אינה עומדת לפני הגשת כתב אישום, ולכן פנה לבחון את בקשת המשיבה בהתייחס לעילת השיבוש.

יודגש, כי במקרה דנן אין מדובר בהשעיה שכן העורר רשאי להמשיך ולעסוק בענייני העירייה מחוץ לבניין העירייה בנושאים אשר אינם קשורים לתחומים בהם נוגעת החקירה וכן רשאי להיות בקשר עם מנכ"לית העירייה כמו גם עם ראשי אגפים בעירייה שאינם קשורים לחקירה. מדובר אומנם בתנאים מגבילים שיוצרים עבור העורר קושי בניהול העירייה אך אינם מונעים את המשך תפקודו בתחומים רבים בהם עוסקת העירייה.

עקרון המידתיות נבחן בהקשר הנסיבות בעניינו של העורר ובכל הנוגע לעניינם של ראשי עיר אחרים שנחשדו בפלילים, כל מקרה ונסיבותיו.

אכן, מדובר בתקופה מצטברת משמעותית בה מוטלות מגבלות על תפקודו של העורר כראש עיר ועם זאת אני סבור שהחלטת בית משפט קמא להאריך את תנאי השחרור בערובה לתקופה של 60 יום מידתית ולא נפל בה פגם ולפיכך, דין הערר להידחות.

ניתנה היום, י"ד אלול תשע"ז, 05 ספטמבר 2017.